



# *Uluslararası Mitoloji Sempozyumu*

## *Ardahan Üniversitesi*

### *Ardahan, 2-5 Mayıs 2019*

Ardahan Üniversitesi, 2-5 Mayıs 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan *Uluslararası Mitoloji Sempozyumu*'nu (<https://ardahan.edu.tr/isom>) duyurmaktan gurur duyuyoruz.

İnsani bilimlerin çeşitli branşlarından genç akademisyenler olarak mitlerin ve mitik sistemlerin her bir disiplini için son derece özgün bir rolü sahip olduğuna konusunda hemfikiriz. Bu yüzden, özel olarak “mit ve mitoloji” temasına odaklanan dünya çapında bir bilgi şöleni organize ederek; felsefe, sosyoloji, antropoloji, edebiyat, psikoloji, sanat tarihi ve güzel sanatlar gibi mitolojiyle doğrudan ilişkilendirilebilecek tüm alanlardan akademisyenleri ve öğrencileri etkinliğimize davet etmeye karar verdik.

Her ne kadar modernite sonrası toplumlarda ‘mit’ terimine masal, gerçek olmayan hikâye, efsane ve batıl inanç gibi anlamlar yüklenmiş olsa da yazılı kaynakların henüz ortaya konmadığı arkaik toplumlar için mitler “hakikatin nihai kökeninin” anlatılarıyla ve bu bakımdan birer masal değil, gerçeğe dayanan hikayeler olarak görülüyorlardı.<sup>1</sup> Tam da bu yüzden, Platon gibi büyük bir düşünür diyaloglarında ikna gücü yüksek, pedagojik bir araç olarak *mitosa* başvurdu. Öte yandan, *mitopoetik* düşünceden kozmolojik önermelere geçişle birlikte düşünce tarihinde geri dönülmez bir kırılma yaşandı ve felsefe mitosla yolunu bir süreliğine ayırdı.<sup>2</sup> Sonraki yüzyıllardaysa hem klinik psikoloji hem de çağdaş felsefe alanında çoğu kuramcı miti bir sembolik ifade aracı yaparak, sosyal bilimlerdeki “mitik dönüşüm” öncüsü oldu. Bu durum mitolojinin felsefe ve psikoloji gibi insani bilimler için vazgeçilmez bir çalışma konusu olduğunu göstermektedir. Sosyoloji ve sosyal/kültürel antropoloji gibi disiplinlerde gerçekleştirilen çoğu saha çalışması için de durum benzerdir. Ritüeller, mitler ve gelenek-görenekler çerçevesinde geliştirilen pratikler göstermiştir ki mit ve mitoloji sosyal ve gündelik yaşamın içine sinmiş, kimi zaman yol gösterici özellikleriyle kimi zamansa bir toplumsal denetim aracı olarak başvuru kaynağı olmuştur.

Tarihsel ve kültürel süreç içerisinde, kendisini etkileyen unsurlara ve açıklayamadığı durumlara farklı anlamlar atfeden insan, bulunduğu coğrafi ve kültürel koşullara göre çözümler geliştirmiştir. Kendisinden üstün olan doğal güçleri kutsal sayarak bunları sembolleştirme yoluna gitmiştir. İnsan, başına gelen zorluk ve hastalıklara kendisine kültürel miras yoluyla aktarılan mitler ve efsaneler çerçevesinde geliştirdiği günlük yaşam pratikleriyle çözüm bulmaya çalışmıştır.

Efsane ve simgeler eski insanların kendi başlarına yaptığı keşifler değil, bazı toplumlar tarafından iyice sınırlandırılan, yoğrulmuş ve taşınan bir kültürel bütünüdür. Bu tarz

---

<sup>1</sup>Catalin Partenie, *Plato's Myths*, Cambridge University Press, New York, 2009, s.1.

<sup>2</sup>Çiğdem Dürüşken, *Antikçağ Felsefesi: Homeros'tan Augustinus'a Bir Düşünce Serüveni*, Alfa Yayınları, 2013, ss.6-8.

yaratıların bir kısmı, kendi köken ocaklarından çok uzaklara yayılıp onları başka türlü tanımayacak olan halklar ve toplumlar tarafından özümsemiştir.<sup>3</sup>

Edebiyat ve mitoloji etkileşimini değerlendirdiğimizde de benzer bir tabloyla karşılaşırız. Çeşitli kültürere ait mitler bugün okumakta olduğumuz modern edebi metinleri şekillendirmekte ve bu mitlerdeki karakterler çağdaş *stereotipleri* oluşturmaktadır. Antik Yunan ve Roma'nın mitolojik karakterlerinin içerisinde yaşadığı dünya biz modern okuyuculara abartılı görünebilir. Ancak, edebiyatın kendi tarihsel serüveni göz önünde bulundurulduğunda mitler öncelikle tragedyalara esin kaynağı olmuştur. Çünkü, tıpkı trajik karakterlerin kaderleri gibi mitik karakterlerin kaderleri de ders çıkartılabilecek olaylarla doludur. Bu anlamda modern edebiyatçılar için mitolojinin vazgeçilmez bir referans olduğunu biliyoruz.

Edebiyat dünyasında hemen hemen bütün yazarlar kolektif bilinçdışına yerleşmiş olan mitleri, mitik karakterleri ve bunlardan türetilen *arketipleri* çeşitli amaçlar doğrultusunda birer anlatı unsuru olarak kullanırlar. Bu yüzden İngiliz edebiyatının önde gelen yazarlarından James Joyce'un *Ulysses* adlı eserini ya da Amerikalı yazar Thomas Pynchon'un *Oedipa Maas* adlı eserini klasik mitoloji altyapısı olmadan kavramak güçtür. Anlaşıldığı üzere mitoloji, edebi tür ve kurgular ile bunlara konu olan karakterlerin şekillenmesinde merkezi bir rol oynar.

Mitoloji ve ikonografi bilgisi olmadan ne sanat tarihi anlatılabilir ne de sanat eleştirisi yapılabilir. Günümüzde birer büyü olduğu güçlü hipotezlerle savunulan Lascaux mağarasındaki av sahnelerinden, Rönesans'ın başyapıtlarına ve primitivizmden kübizme dek çoğu modern sanat akımı içerisinde ortaya konulan ürünlerin yorumlanmasında başvurulan birincil kaynak yine mitolojidir.

Mitolojinin bilimlerle dansı elbette burada anlatılanlarla sınırlı tutulamaz. Bu nedenle ana temamız olan mitolojiyle bağlantılı olması şartıyla sempozyumumuza gönderilecek tüm bildirimleri -brans ayrımı yapmaksızın- değerlendirmeye karar verdik ve aşağıdaki konu önerilerini sizler için hazırladık.

#### **Felsefe:**

- Doğa felsefesine karşı mitopoetik düşünce
- Antikçağda mitoloji ve tragedyalara
- Mitos, felsefe ve din
- Mitler ve çağdaş felsefe

#### **Sosyoloji:**

- Mitlerin gündelik yaşama etkisi
- Mitler ve mekân sosyolojisi
- Bir toplumsal kontrol aracı olarak mit

#### **Antropoloji:**

- Mitler ve simgeler
- Anadolu halk inanışları ve mitleri
- Geçiş ritüelleri (ölüm, doğum, evlilik) ve mitleri
- Mit ve batıl inanç ayrımı

---

<sup>3</sup> Mircea Eliade, *İmgeler Simgeler*, Gece Yayınları, Ankara, 1992, ss.10-11.

**Psikoloji:**

- Mitoloji ve sembolizm
- Totem ve tabu
- Korku, kaygı ve mitler
- Mitoloji ve 'cinsiyet' kavramı

**Edebiyat:**

- Mitoloji ve modern edebiyat
- Mitler, halk hikâyeleri ve efsaneler
- Dünya edebiyatı
- Mitoloji ve edebiyat eleştirisi

**Arkeoloji ve Tarih:**

- Antik dünyada mitlerin rolü ve işlevi
- Antik dünyada siyaset ve mitoloji
- Mitoloji ve kültür tarihi
- Yunan ve Roma mitolojisi

**Sanat Tarihi ve Güzel Sanatlar:**

- Mitoloji ve ikonografi
- Yeni-Platoncu gelenek
- Rönesans sanatı ve mitoloji
- Sanat eğitiminde mitolojinin önemi

**Ekonomi ve Siyaset Bilimi:**

- Mitoloji ve siyaset bilimi
- Mitoloji ve ekonomi
- Ekonomi ve siyasette mitlerin rolü
- Mitoloji ve iletişim kuramları

Siz değerli meslektaşlarımızı aramızda görmek dileğiyle.

*Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanları*

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Okan Akkın

Dr. Öğr. Üyesi Berivan Vargün